

Sygn. akt IVU 393/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Hanna Cackowska-Frank

Protokolant referent stażysta Ewelina Górna

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2013 r. w Toruniu

sprawy **M. C.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania M. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 7 grudnia 2012 r. nr (...)

oddala odwołanie.

/-/SSO Hanna Cackowska-Frank

(...) 393/13

UZASADNIENIE

M. C. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z 7 grudnia 2012r., odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W odwołaniu ubezpieczony wnosił o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczony wskazywał, że Lekarz Orzecznik ZUS orzekł o jego całkowitej niezdolności do pracy do 31.10.2014r. Od 2005r. do 2009r. przebywał za granicą, bo w Polsce nie mógł znaleźć pracy. Po powrocie do kraju zarejestrował się w Urzędzie Pracy bez prawa do zasiłku i cały czas szukał pracy. Od 31.10.2011r. został zatrudniony i zgłoszony do ubezpieczeń, z czym nie zgodził się ZUS (sprawa do rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego). Z tego powodu nie mógł udowodnić 5 lat pracy w ciągu ostatnich 10 lat. Jednocześnie podnosił, iż wykazał okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat.

Ze względu na stan zdrowia ubezpieczony ustanowił swoim pełnomocnikiem żonę J. C..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał, że orzeczeniem z 4.10.2012r. lekarz orzecznik uznał ubezpieczonego za całkowicie niezdolnego do pracy do 31.10.2014r., a jako datę powstania niezdolności do pracy ustalił 28.12.2012r. Organ rentowy przyjął za udowodnione 24 lata, 6 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i

nieskładkowych, w tym w ostatnim 10 - leciu przed powstaniem niezdolności do pracy odwołujący nie udokumentował żadnych okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy zaznaczył jednocześnie, że do stażu nie uwzględniono ubezpieczonemu następujących okresów:

- od 1.09.1986r. do 18.04.1987r. - zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) z uwagi na brak pieczętki imiennej zakładu pracy,

- od 6.01.1999r. do 15.05.2005r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, ponieważ nie zostały opłacone składki,

- zatrudnienia w firmie (...) z uwagi na wyłączenie z ubezpieczeń od 31.10.2011r.

W toku postępowania – w związku z przedłożeniem przez ubezpieczonego kserokopii wpisu do książeczki ubezpieczeniowej – organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu okres pracy od 1.09.1986r. do 18.04.1987r., co oznaczało, że ogólny, niekwestionowany przez organ rentowy staż pracy M. C. wynosił 25 lat, 1 miesiąc i 20 dni.

Sąd ustalił, co następuje:

M. C. urodził się (...).

Z zawodu ubezpieczony jest ślusarzem-mechanikiem. Przed złożeniem wniosku o rentę pracował jako ślusarz, mechanik, kierowca, malarz oraz prowadził działalność pozarolniczą.

Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w B. orzeczeniem z 13.07.2012r. zaliczył M. C. do znacznego stopnia niepełnosprawności, wskazując że niepełnosprawność i ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 28.12.2011r.

W dniu 31.08.2012r. M. C. złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Orzeczeniem z 4.10.2012r. Lekarz Orzecznik, rozpoznając u ubezpieczonego raka przełyku po leczeniu skojarzonym, ustalił iż jest on całkowicie niezdolny do pracy od 28.12.2011r. do 31.10.2014r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ostatecznie uznał za udowodnione przez ubezpieczonego 25 lat 1 miesiąc i 20 dni składkowych i nieskładkowych z tytułu:

- od 1.09.1970r. do 10.11.1973r. - zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w T.,

- od 12.11.1973r. do 23.02.1983r. - zatrudnienia w (...) Przędzalni (...) w T.,

- od 1.03.1983r. do 30.06.1984r. - zatrudnienia u W. D. (Zakład (...) w T.),

- od 1.07.1984r. do 31.05.1986r. - zatrudnienia u agenta (...) w T.,

- od 1.09.1986r. do 18.04.1987r. - zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T.,

- od 1.08.1987r. do 15.04.1988r. - zatrudnienia w Zakładzie (...) w T.,

- od 16.04.1988r. do 29.10.1988r. - zatrudnienia w Wytwórni (...) w T.,

- od 1.05.1989r. do 9.11.1993r. - prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej,

- od 12.05.1995r. do 31.10.1995r. - prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej,

- od 24.06.1996r. do 31.12.1998r. - prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym okres pobierania zasiłku chorobowego od 1.02. do 28.02.1997r.,

- od 1.01.1999r. do 5.01.1999r. - prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Dowód: - kserokopia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, k-14 akt sądowych,

- wniosek, k – 1-2 plik I akt rentowych,

- orzeczenie z 4.10.2012r., k-6 dokumentacji lekarskiej,

- potwierdzenie ubezpieczenia, k – 53 akt rentowych,

- świadectwa pracy, k – 4-10 plik I akt rentowych,

- raport ustalenia uprawnień, k – 28 plik III akt rentowych,

- decyzja z 24.04.2013r., k-26, plik III akt rentowych.

Za okres prowadzenia działalności pozarolniczej przez M. C. od 6.01.1999r. nie zostały opłacone składki na ubezpieczenia społeczne.

W okresie od 21.02.2005r. do 21.10.2005r., od 5.07.2010r. do 13.06.2011r., od 4.07.2011r. do 14.11.2011r. M. C. był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w T. jako bezrobotny bez prawa do zasiłku.

Okolicznością bezsporną było, że od 31.10.2011r. M. C. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy o pracę zawartej z córką P. B., która wystawiła jako pracodawca zaświadczenie o zatrudnieniu w związku z otrzymanym przez M. C. od 22.12.2011r. zwolnieniem lekarskim. Sprawa z odwołania M. C. i P. B. od decyzji ZUS Oddział w T., stwierdzającej niepodleganie przez M. C. ubezpieczeniom społecznym od 31.10.2012r. toczyła się w Sądzie Okręgowym w Toruniu pod sygn. akt 1092/12, który wyrokiem z 3.10.2012r. oddalił odwołanie. Akta wraz z apelacją zostały przesłane do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w dniu 28.11.2012r., gdzie sprawa została zarejestrowana pod sygn. III AUa 2001/12.

Dowód: - kwestionariusz dot. okresów składkowych i nieskładkowych, k-3, plik I

akt rentowych;

- zaświadczenie PUP w T., k – 11 plik I akt rentowych,

- potwierdzenie ubezpieczenia, k – 53 plik I akt rentowych,

- zaświadczenie, k – 48 plik I akt rentowych,

- notatka urzędowa, k – 15 akt sądowych.

Sąd zważył, co następuje;

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych i aktach sądowych oraz dokumentacji lekarskiej, albowiem ich treść nie budziła wątpliwości Sądu, a nadto żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności zawartych w nich informacji.

Ubezpieczony nie kwestionował daty powstania niezdolności do pracy ustalonej przez lekarza orzecznika na 28.12.2012r., tj. na dzień zabiegu operacyjnego. Pełnomocnik ubezpieczonego przyznał wręcz, że przed zabiegiem operacyjnym ubezpieczony czuł się dobrze, profilaktycznie wykonał badanie gastrofiberoskopii, które wykazało raka żołądka. Pełnomocnik ubezpieczonego przyznał też, że nie jest w stanie udowodnić innych okresów składkowych i nieskładkowych poza wskazanymi w kwestionariuszu przy wniosku o rentę, jak również nie kwestionował, że

nie opłacono składek za okres prowadzenia działalności pozarolniczej po 6 stycznia 1999r. (vide: oświadczenie pełnomocnika ubezpieczonego na rozprawie w dniu 29.05.2013r., k – 42 akt).

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm., zwanej dalej „ustawą o emeryturach i rentach z FUS”, prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Stosownie do art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Z kolei zgodnie z art. 58 ust. 2 ustawy okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Przepisu art. 58 ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 58 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Podstawą przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy jest zatem spełnienie łącznie warunków z art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Na gruncie niniejszej sprawy nie było wątpliwości, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy od 28 grudnia 2012r. oraz wykazał łącznie 25 lat 1 miesiąc i 20 dni okresów składkowych i nieskładkowych (w tym 1 miesiąc okresów nieskładkowych).

W związku z udowodnieniem łącznie co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, ubezpieczonego nie dotyczył warunek wykazania, że niezdolność do pracy powstała w okresach wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W tej sytuacji bez znaczenia dla niniejszej sprawy była okoliczność, czy M. C. podlegał ubezpieczeniom społecznym od 31.10.2011r. z tytułu zgłoszenia jako pracownika dokonanego przez P. B.. Okoliczność ta nie miała także znaczenia dla wykazania 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed powstaniem niezdolności do pracy, jeśli się zważy, że ubezpieczony w tym dziesięcioleciu, poza wskazaniem okresu zatrudnienia w firmie (...), nie wykazał żadnego innego okresu. Dlatego Sąd nie uważał za celowe zawieszenie postępowania do czasu rozpoznania przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z 3.10.2012r., wydanego w sprawie o ubezpieczenie społeczne (sygn. akt IV U1092/12).

Odmowa przyznania ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy była skutkiem niewykazania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, tj. co najmniej 5 lat w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Jak wskazano wyżej ubezpieczony w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed powstaniem niezdolności do pracy nie wykazał żadnego okresu składkowego i nieskładkowego. Na dziesięciolecie przed złożeniem wniosku o rentę (od 30.08.2002r. do 30.08.2012r.) czy przed powstaniem niezdolności do pracy (od 27.12.2001r. do 27.12.2011r.) przypada bowiem jedynie okres prowadzenia przez ubezpieczonego działalności pozarolniczej, za który nie opłacono składek na ubezpieczenia społeczne, okresy zarejestrowania w urzędzie pracy w charakterze bezrobotnego oraz okres zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia od 31.10.2011r. u P. B..

Wyjaśnić zatem należy, że stosownie do art. 5 ust 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty dla:

- 1) płatników składek, zobowiązanych do opłacania składek na własne ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- 2) osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność

- nie uwzględnia się okresu, za który nie zostały opłacone składki, mimo podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w tym okresie.

Zaznaczyć też należy, że stosownie do art. 6 ust. 2 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne - czasowego pozostawania bez pracy na obszarze Państwa Polskiego z powodu niemożności jej otrzymania lub niemożności podjęcia szkolenia zawodowego, w tym okresy pobierania zasiłków z funduszu aktywizacji zawodowej, zasiłków dla bezrobotnych oraz zasiłków szkoleniowych wypłaconych z Funduszu Pracy. Wskazywane przez ubezpieczonego okresy zarejestrowania w urzędzie pracy przypadają po 15 listopada 1991r. i były to okresy jedynie zarejestrowania bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Z uwagi na fakt, że ubezpieczony nie wykazał łącznie co najmniej 30 lat okresów składkowych, nie mógł być zwolniony - stosownie do art. 58 ust 4 - z obowiązku wykazania co najmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Przepis art. 58 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS został dodany do tej ustawy z dniem 23 września 2011r. przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2011r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr187, poz.1112).

Przed dniem 23.09.2011r. renta z tytułu niezdolności do pracy przysługiwała ubezpieczonemu, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz był całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach), bez potrzeby wykazywania przewidzianego w art. 58 ust. 2 tej ustawy pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (por. uchwała 7 sędziów SN z 23.03.2006r. sygn. akt I UZP 5/05, Lex nr 175150).

W przedmiotowej sprawie bezspornym było, że całkowita niezdolność do pracy u ubezpieczonego powstała w dniu 28.12.2011r. (data ta została przyznana przez pełnomocnika M. C.), a wniosek o przyznanie renty został złożony w dniu 20.08.2012r., a zatem w okresie obowiązywania zmienionego przepisu art. 58 ust 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wnioskodawca nie wykazał co najmniej 30 lat okresów składkowych, o których mowa w art. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Nawet gdyby hipotetycznie zaliczyć do wymaganych 30 lat sporny okres zatrudnienia u P. B. (będący przedmiotem toczącego się postępowania apelacyjnego), suma okresów składkowych ubezpieczonego nie przekroczyłaby 30 lat.

Z uwagi zatem na brak spełnienia jednego z kumulatywnych warunków, niezbędnych do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, w postaci posiadania co najmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (względnie posiadania łącznie co najmniej 30 lat okresów składkowych) Sąd – na podstawie cytowanych wyżej przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS i w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 kpc - oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne, nie znajdując usprawiedliwionych podstaw do jego uwzględnienia.

Sędzia SO Hanna Cackowska-Frank